

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 18 sierpnia 2016 r.

Poz. 3324

UCHWAŁA NR 3833/16 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BIAŁYMSTOKU

z dnia 28 lipca 2016 r.

w sprawie rozpatrzenia w postępowaniu nadzorczym uchwały Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej nr XXII/138/16 z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w składzie:

Przewodniczący:	Dariusz Renczyński
Członkowie:	Beata Chmielewska Paweł Gałko Katarzyna Gawrońska Agnieszka Gerasimiuk Aleksander Piszczatowski Małgorzata Rutkowska Joanna Salachna

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446)

po rozpatrzeniu w postępowaniu nadzorczym uchwały Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej nr XXII/138/16 z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości

postanawia: uznać, iż powyższa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa w zakresie:

- zawarcia we wzorze deklaracji w części I „Oświadczenie i podpis osoby składającej deklaracji” zapisu dotyczącego odpowiedzialności karnej, co pozostaje w sprzeczności z art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.);
- wprowadzenia w objaśnieniach do wzoru deklaracji w pkt 2 sformułowania w zdaniu pierwszym „*lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych*” oraz w zdaniu drugim „*lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości*”, co narusza postanowienia art. 6i ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250) w zw. z § 1 uchwały;
- nałożenia w objaśnieniach do wzoru deklaracji na składających deklaracje obowiązku odrębnego składania deklaracji przez każde gospodarstwo domowe „*w przypadku gdy na danej nieruchomości zamieszkują osoby tworzące więcej niż jedno oddzielne gospodarstwo domowe*”, co pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 2 ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250);

- sporządzenia „załącznika nr 1 do deklaracji”, dotyczącego „wykazu osób zamieszkałych w danym lokalu”, co narusza postanowienia art. 6n ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 6m ust. 1a-1b oraz ust. 1c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250) i w związku z tym we wskazanym zakresie stwierdzić nieważność uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 15 lipca 2016 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wpłynęła uchwała Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej nr XXII/138/16 z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości.

W załączniku do przedmiotowej uchwały, stanowiącym wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części „Objaśnienia” pkt 2 wprowadzono zapisy, zgodnie z którymi: *właściciel nieruchomości zobowiązany jest złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca **lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych.*** Natomiast w zdaniu drugim wskazano, iż: *w przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi **lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości** właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany.* Powyższe objaśnienia w zakresie sformułowań: „lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych”; „lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości” są nieuprawnione ze względu na fakt, iż określony w załączniku do przedmiotowej uchwały wzór deklaracji dotyczy wyłącznie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy – stanowi o tym § 1 uchwały. Wskazania wymaga, że gmina Czarna Białostocka nie podjęła uchwały, o której mowa w art. 6c ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250), postanawiającej o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Natomiast art. 6i ust. 1 tej ustawy w sposób jednoznaczny uzależnia powstanie obowiązku opłatowego od przeznaczenia nieruchomości – zgodnie z przepisem ust. 1 pkt 1 w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy obowiązek ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje za każdy miesiąc, w którym na danej nieruchomości zamieszkuje mieszkaniec. W świetle zatem przywołanego przepisu powstanie lub zmiana ilości odpadów na tego rodzaju nieruchomości nie ma wpływu na wysokość opłaty, a tym samym na obowiązki właścicieli nieruchomości zamieszkałych w kwestii składania deklaracji. Objasnienia dotyczące sposobu wypełniania deklaracji, dla spełnienia swej funkcji, nie mogą wskazywać na obowiązki, które nie dotyczą właścicieli nieruchomości obowiązanych do ich składania.

W załączniku do uchwały w części I. zawarto zapis: *Oświadczam, iż jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym.* Zawarcie we wzorze deklaracji oświadczenia o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych z prawdą nie znajduje uzasadnienia prawnego i pozostaje w sprzeczności z postanowieniami art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.). Zgodnie z art. 233 § 1 Kodeksu karnego, odpowiedzialność karną ponosi ten, kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę. Warunkiem odpowiedzialności jest ponadto, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej (art. 233 § 2 i § 6 kk). Ze wskazanych przepisów wyraźnie wynika, iż odpowiedzialności karnej może podlegać – po wypełnieniu przesłanek z art. 233 kk – wyłącznie osoba składająca zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, jak też osoba składająca oświadczenie, o ile przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Tymczasem żadna z wymienionych przesłanek nie zachodzi w przypadku złożenia deklaracji w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Deklaracja i dane w niej zawarte nie mogą być bowiem utożsamiane z zeznaniami mającymi służyć za dowód w postępowaniu, w tym także postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r.

poz. 613, ze zm.), do której odsyła ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ponadto upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia musi wynikać z ustawy, co wielokrotnie podkreślane było także w orzecznictwie (np. wyrok SN z dnia 18 maja 2009 r., IV KK 459/08; wyrok WSA w Kielcach z dnia 25 października 2012 r., I SA/Ke 506/12), zaś wprowadzenie oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej w akcie prawa miejscowego narusza tę zasadę.

W części „Objaśnienia” wzoru deklaracji (załącznik do uchwały), w pkt 3 wskazano, iż: *w przypadku gdy na danej nieruchomości zamieszkują osoby tworzące więcej niż jedno oddzielne gospodarstwo domowe, to każde z nich składa odrębną deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.* Z dyspozycji zawartej w art. 6m ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wynika, że obowiązek złożenia deklaracji ciąży na właścicielu nieruchomości. Stosownie do dyspozycji art. 2 ust. 1 pkt 4 tej ustawy przez właściciela nieruchomości należy rozumieć także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością. Z brzmienia zaś przepisów zawartych w art. 2 ust. 2a ustawy wynika, że jeżeli obowiązki wskazane w ustawie mogą dotyczyć jednocześnie kilku podmiotów spośród wskazanych w ust. 1 pkt 4, obowiązany do ich wykonania jest podmiot lub podmioty faktycznie władające nieruchomością. W takim przypadku podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, wskazać podmiot obowiązany do wykonania obowiązków wynikających z ustawy. Nałożenie obowiązku złożenia deklaracji na „każde gospodarstwo domowe znajdujące się na danej nieruchomości”, bez względu na faktyczne władztwo nad nieruchomością oraz prawną możliwość umownego uregulowania kwestii wykonywania ustawowych obowiązków, stoi w sprzeczności z powyższymi przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Do załącznika do uchwały stanowiącego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określono „Załącznik Nr 1 do deklaracji”, w którym wprowadzono wymóg podania wykazu osób zamieszkałych w danym lokalu położonym na danej nieruchomości z uwzględnieniem „Nr lokalu” oraz „Liczby osób zamieszkałych w lokalu”. Powyższy załącznik nie został przewidziany zapisami zawartymi w części normatywnej uchwały, a także w samym wzorze deklaracji. Z treści uchwały nie wynika, by załącznik do deklaracji miał być składany wyłącznie w odniesieniu do nieruchomości wielolokalowych, natomiast w przypadku nieruchomości jednolokalowych jest on bezprzedmiotowy. Zgodnie z brzmieniem art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ułatwienia składania deklaracji, określa w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, z uwzględnieniem art. 6m ust. 1a i 1b. Stosownie zaś do art. 6m ust. 1a ustawy deklaracja winna zawierać dane niezbędne do określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, natomiast zgodnie z ust. 1b rada gminy określając wzór deklaracji może wymagać podania następujących danych: 1) imię i nazwisko lub nazwę właściciela nieruchomości oraz adres miejsca zamieszkania lub siedziby; 2) adres nieruchomości; 3) dane stanowiące podstawę zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi; 4) numer telefonu właściciela nieruchomości; 5) adres poczty elektronicznej właściciela nieruchomości; 6) inne informacje niezbędne do wystawienia tytułu wykonawczego.. Należy też mieć na uwadze, że według art. 6m ust. 1c ustawy (odrębnej od ust. 1-1b jednostki redakcyjnej, niewymienionej w art. 6n ust. 1 pkt 1), to wspólnota mieszkaniowa lub spółdzielnia mieszkaniowa (w przypadku nieruchomości zabudowanej budynkiem wielolokalowym), może żądać od właściciela lokalu, osoby, której służy spółdzielcze prawo do lokalu lub osoby faktycznie zamieszkującej lokal podania danych niezbędnych do ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Określenie zatem przez Radę Miejską takiego wykazu wykracza poza delegację ustawową.

W ocenie Kolegium Izby przywołane naruszenia prawa mają charakter istotny. Jak np. wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 lutego 2016 r. (II FSK 3595/13): „Z treści art. 91 ust. 1 i 4 u.s.g. wynika, że przesłanką stwierdzenia nieważności uchwały organu samorządu gminnego jest istotne naruszenie prawa. Do takich istotnych naruszeń, skutkujących nieważnością uchwały, zalicza się naruszenie: przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego przez wadliwą ich wykładnię, a także przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał”. Badana uchwała została podjęta m.in. na podstawie art. 6n ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Stwierdzone

w uchwale naruszenia prawa dotyczą zarówno naruszenia podstawy prawnej jej podjęcia, jak też wadliwej wykładni przepisów prawa materialnego.

Z powyżej przytoczonych względów Kolegium Izby nie uwzględniło wyjaśnień gminy Czarna Białostocka, które wpłynęły do Izby Obrachunkowej w dniu 26 lipca 2016 r. (znak pisma: RM.0711.15.2016).

POUCZENIE

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, którą można wnieść, za pośrednictwem RIO, w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia.

Przewodniczący Kolegium
Dariusz Renczyński